

Dosarul nr.2r-96/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central, judecător: I. Movilă

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: A. Pahopol, V. Negru, A. Bostan

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de
Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Anastasia Botnari, reprezentată de avocatul Irina Godoroja,

în cauza civilă intentată la cererea petiționarului Ion Mina Botnari, persoane interesate Agafia Jiora, Liubovi Babin, Alexandra Rotar, Nadejda Iațișin, Anastasia Botnari, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locului de deschidere a ei,

împotriva încheierii din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și a fost restituită cererea de apel a Anastasiei Botnari depusă împotriva hotărârii din 11 iulie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

constată:

La 23.05.2017, Ion Mina Botnari, a depus o cerere în instanța de judecată, prin care a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii și locului de deschidere a ei.

Prin hotărârea din 11 iulie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, cererea petiționarului Botnari Ion Mina, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locului de deschidere a ei, a fost admisă integral.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 20 noiembrie 2018, Anastasia Botnari, a declarat apel împotriva hotărârii din 11 iulie 2017 a Judecătoriei Orhei, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie acceptată succesiunea de către Botnari Anastasia și Botnari Ion.

Totodată, reprezentantul apelantei, avocatul Godoroja Irina (în baza mandatului nr. 1213142 din 20.11.2018), a solicitat repunerea apelantei în termenul de depunere a cererii de apel, invocând că aceasta nu a cunoscut despre examinarea cauzei date pe motiv că se afla peste hotarele țării.

Prin încheierea din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea Anastasiei Botnari privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel a acesteia, ca fiind depusă în afara termenului legal de declarare a apelului.

Astfel, instanța de apel a reținut că, cererea de apel depusă de Anastasia Botnari împotriva hotărârii din 11 iulie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, a fost depusă cu omiterea termenului legal pentru depunerea apelului, or, persoana interesată/apelanta Botnari Anastasia a contestat cu apel hotărârea instanței abia la 20.11.2018 (fapt confirmat prin parafa Judecătoriei Orhei, aplicată pe interfața cererii de apel (f. d. 50), adică după 519 zile de la data pronunțării hotărârii.

La 02 ianuarie 2019, Anastasia Botnari, reprezentată de avocatul Irina Godoroja, a declarat recurs împotriva încheierii din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel din considerentul că circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin și, totodată, instanța nu a apreciat just circumstanțele cauzei, cât și normele legale ce se referă la cauza dată, a interpretat eronat legea, fapt care a dus în final la lezarea drepturilor legitime ale apelantei.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi.

Verificând prin prisma art. 425 Cod de procedură civilă, instanța de recurs constată că recursul declarat împotriva încheierii instanței de apel din 11 decembrie 2018, este depus în termen.

Examinând materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Potrivit materialelor cauzei, prin încheierea din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea Anastasiei Botnari privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul acesteia declarat împotriva hotărârii din 11 iulie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, pe motiv că apelanta-recurentă a omis termenul legal de depunere a cererii de apel.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din conținutul normei citate se deduce expres că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, la caz, de la 11 iulie 2017, fără a fi permise oricare interpretări în acest sens.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile, începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prevederile art. 110 Cod de procedură civilă stabilesc că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Verificând legalitatea încheierii contestate cu recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel, la emiterea încheierii, a determinat corect circumstanțele cauzei și a aplicat just normele de drept procedural. Concluzia instanței de apel despre respingerea cererii de repunere în termen a apelului și restituirea cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de declarare a apelului este una corectă și întemeiată.

Astfel, Colegiul atestă că hotărârea primei instanțe fiind pronunțată la 11 iulie 2017, termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii de apel a început a curge la 12 iulie 2017 și a expirat la 10 august 2017, deci, ziua de 10 august 2017 a fost ziua-limită în care apelanta-recurentă urma să depună cererea de apel. În speță, însă aceasta a depus-o la 20 noiembrie 2018, adică cu întârziere de 519 zile, invocând că nu a cunoscut despre hotărârea pronunțată, fiind plecată peste hotarele țării.

În conformitate cu art. 362 alin. (4) Cod de procedură civilă, repunerea în termenul de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată.

Prin urmare, Colegiul reține că, instanța de apel corect a conchis că Botnari Anastasia nu a prezentat nici o probă care să confirme omiterea motivată a termenului de declarare a apelului sau din care să rezulte imposibilitatea absolută a acesteia de a exercita acest drept, mai ales în condițiile în care a cunoscut și a recepționat o citație privind desfășurarea ședinței de judecată la 11 iulie 2017 (f. d. 42), dată la care a fost emis și dispozitivul hotărârii contestate, fără a îndeplini careva acțiuni ulterioare de a se interesa și de a cunoaște soluția instanței la caz.

În condițiile arătate, instanța de recurs constată ca neîntemeiate argumentele recursului, precum că în cererea de chemare în judecată nu a fost indicată corect adresa recurentei, or, dânsa când nu se află peste hotarele țării, locuiește în mun. Chișinău și nu în s. Cucuruzeni, din care cauză nu a putut să cunoască despre hotărârea pronunțată și numai după ce s-a adresat la Primăria Cucuruzeni, la 18.11.2018, a aflat despre hotărârea instanței de judecată.

De alt fel, instituția de drept procesual a repunerii în termen constituie beneficiul acordat de lege titularului unui drept procesual, care din motive temeinic justificate nu și-a putut exercita dreptul înăuntrul termenului imperativ, de a-și

îndeplini acest drept și ulterior, fără ca instanța să-1 decadă din exercițiul său, sau să aplice o altă sancțiune prevăzută de lege în caz de nerespectare a termenului.

Cele de mai sus configurează concluzia că recursul declarat de Anastasia Botnari, reprezentată de avocatul Irina Godoroja, urmează a fi respins ca neîntemeiat, dat fiind faptul că apelanta-recurentă nu a furnizat nici o explicație plauzibilă și nu a prezentat oricare probe care să confirme cu certitudine că termenul legal de declarare a apelului a fost omis pe motive obiective, ne imputabile comportamentului acesteia.

În acest context, instanța de recurs menționează că, în conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 Cod de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

De asemenea, Colegiul relevă că, o astfel de concluzie este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere faptul că prelungirea arbitrală și nejustificată a termenului pentru exercitarea dreptului la recurs/apel ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a deciziei judecătorești emise în instanță, astfel aducând o atingere directă principiului securității raporturilor juridice.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

Astfel, în cauza Popov vs. Moldova din 06 decembrie 2005, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, prin neprezentarea motivelor pentru repunerea în termenul de prescripție pentru efectuarea unui act procedural, instanțele naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil, (circumstanțe similare invocate și în hotărârea Melnic vs. Moldova, nr. 6923/03, 14 noiembrie 2006).

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că cele formulate în recurs nu constituie temei de casare a încheierii recurate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către de Anastasia Botnari, reprezentată de avocatul Irina Godoroja.

Se menține încheierea din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea petiționarului Ion Mina Botnari, persoane interesate Agafia Jiora, Liubovi Babin, Alexandra Rotar, Nadejda Iașișin, Anastasia Botnari, cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și locului de deschidere a ei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Svetlana Filincova